

Beleidsaanbevelingen

Vrouwendag Antwerpen 2016

Feminisme nu voor morgen

I. WERK

- **Een menswaardig inkomen en geen afbouw van sociale zekerheidsrechten**

Te veel mensen leven van een inkomen onder de armoedegrens. 1 op 5 Belgen loopt risico om in armoede te verzeilen. Bedragen voor leeflonen en uitkeringen moeten worden opgetrokken boven de armoedegrens en jobs moeten een volwaardig inkomen opleveren.

De hervormingen in de sociale zekerheid raken steevast al wie een onderbroken loopbaan heeft hard. En dat zijn vooral vrouwen. Een aantal voorbeelden met duidelijke gendereffecten: de verhoging van het minimumpensioen beperken tot wie een volledige loopbaan van 45 jaar heeft (slechts 40% vrouwen heeft lang genoeg gewerkt, tegenover 61% mannen), de invoering van de flexibele werkweek die de combinatie van betaald werk en gezin nog moeilijker maakt, het terugschroeven van de inkomensgarantie-uitkering bij onvrijwillig deeltijds werk (voor 80% vrouwen) dat in sectoren zoals schoonmaak en distributie standaard is...

Furia vraagt de toepassing van de wet op gendermainstreaming van 2007, zeker op het sociaaleconomisch hervormingsbeleid. Die wet stelt dat de impact van beleid op vrouwen en mannen getoetst moet worden om mogelijke perverse effecten tegen te gaan. Dat is trouwens voorzien in het federaal regeerakkoord, maar blijft tot nog toe dode letter.

De sociale zekerheid ziet vrouwen te vaak als deel van een koppel en niet als individu. Getuige het bestaan van het statuut van 'samenwonende', waaronder de helft van de werkloze vrouwen valt (tegenover 1 op 3 werkloze mannen). Ze ontvangen hierdoor een werkloosheidsuitkering of leefloon die erg laag zijn. Dat maakt hen financieel afhankelijk van hun partner, terwijl de overheid er juist voor moet zorgen dat iedereen voldoende inkomen heeft voor een zelfstandig bestaan.

Sociale bescherming is bij uitstek voor de meest kwetsbaren cruciaal. Vluchtelingen en nieuwkomers moeten een menswaardig bestaan kunnen opbouwen en zich verzekerd zien van hun grondrechten.

- **Collectieve werktijdverkorting in combinatie met goede publieke zorgvoorzieningen**

De oplossing voor de combinatie van werk en gezin is niet het model van anderhalve-baan-per-gezin, maar wel collectieve werktijdverkorting met behoud van het bestaande loon en evenredige aanwervingen. Zo kunnen vrouwen én mannen betaald werk, tijd voor gezin en zorgtaken, maatschappelijk engagement en vrije tijd evenwichtig combineren. Collectieve

arbeidsduurvermindering doet bovendien de werkloosheid dalen, stimuleert de financiële zelfstandigheid van vrouwen en levert meer zorgtijd op voor mannen, wat indirect zorgt voor een minder stereotiepe taakverdeling in het gezin.

Kwalitatieve en toegankelijke publieke voorzieningen dichtbij huis blijven nodig voor de zorg aan kinderen, ouderen en personen met een beperking. Furia verzet zich tegen privatisering van de zorg. Als winst centraal staat, gaat dit ten koste van prijs en/of kwaliteit. Furia pleit ook voor inkomensafhankelijke tarieven. De recente stijging van kinderopvangtarieven voor de laagste inkomens is onaanvaardbaar.

- **Kordate aanpak van discriminatie op de arbeidsmarkt**

In de federale Socio-Economische Monitoring 2015 lezen we dat de 'achterstand van personen van vreemde origine op de arbeidsmarkt in geen enkel ander EU-land zo groot is als in België'. Met name de sociaaleconomische positie van bepaalde groepen vrouwen met een migratieachtergrond is ronduit zorgwekkend. Eén van de oorzaken hiervan is discriminatie op de arbeidsmarkt. Toch blijven de Belgische overheden inzetten op zelfregulering en sensibilisering. Furia pleit voor praktijktesten door de overheid als sluitstuk van een effectief antidiscriminatiebeleid. In discriminatiezaken komt het nu vrijwel nooit tot een veroordeling. In de praktijk blijft discriminatie op de arbeidsmarkt daarom onbestraft. Praktijktesten kunnen daar verandering in brengen.

Furia staat voor een inclusieve notie van neutraliteit op basis van handeling en niet van uiterlijk. Furia verzet zich tegen het hoofddoekenverbod, dat het recht op godsdienstvrijheid schendt en de onderwijs- en arbeidskansen beknot van moslimmeisjes- en vrouwen.

II. GEWELD OP VROUWEN BESTRIJDEN

1. Verkrachting

In België worden gemiddeld 8 verkrachtingen per dag aangegeven. Uit internationaal onderzoek weten we dat dit slechts een fractie van het reële aantal is. De helft van de zaken wordt geseponneerd. Belangrijkste reden is het ontbreken van bewijs, op twee staat een niet-geïdentificeerde dader. Twee derde van de afgenomen DNA-stalen wordt niet onderzocht.

- **Gecentraliseerde hulp op maat van het slachtoffer**

5 jaar leden zette Furia op de Vrouwendag van Leuven 2011 de nood aan multidisciplinaire traumacentra, die slachtoffers van seksueel geweld op medisch, psychosociaal en juridisch vlak bijstaan, op de agenda. Een pilootproject is intussen van start gegaan in Gent. Dit proefproject moet zo snel mogelijk uitgebreid worden. Bovendien wil Furia dat slachtoffers die klacht indienen beroep kunnen doen op een netwerk van gespecialiseerde advocaten en vrijgesteld worden van gerechtskosten.

- **Verdere professionalisering van politie en gerecht:**

Om de hoge seponerings- en lage veroordelingsgraad bij verkrachtingszaken aan te pakken is er nood aan

- doorgedreven specialisatie van politieel, gerechtelijk en medisch personeel;
- een specifieke magistraat voor seksueel geweld;
- meer analyses van het medisch-gerechtelijk onderzoeksmateriaal en betere verhoortechnieken.

2. Partnergeweld

- **Bekendmaking en brede evaluatie van de wet op uithuisplaatsing van daders**

Bijna 15 jaar geleden stelde Furia op de Vrouwendag van Leuven 2002 voor om de logica bij partnergeweld om te draaien: Niet het slachtoffer moet op de vlucht; het is de dader die uit huis geplaatst moet worden. In 2012 werd de uithuisplaatsing van daders uiteindelijk ook in België wettelijk mogelijk. Vandaag blijkt dat de wet nauwelijks wordt toegepast. 40.000 klachten voor huiselijk geweld leidden vorig jaar maar tot 34 huisverboden. Nochtans is uithuisplaatsing een effectief crisisinstrument dat het slachtoffer centraal stelt. Belangrijk is dat de uithuisplaatsing niet zonder meer gebeurt, maar gepaard gaat met een direct aanbod aan hulpverlening aan zowel slachtoffer als dader. En daarbij mogen ook de kinderen niet uit het oog verloren worden. Furia vraagt meer bekendmaking van de wet bij politie en justitie én een brede evaluatie die ook nagaat hoe de wet toegepast wordt en wat nodig is om de wet wél te laten werken.

- **Inclusieve hulpverlening op maat van het slachtoffer**

De hulpverlening moet de regie in handen geven van de slachtoffers, met de nodige ondersteuning en begeleiding. Dat kan door methodieken als 'eigen-kracht-conferenties' in te schrijven in de samenwerkingsprotocollen tussen justitie, parket en hulpverlening. Bij zo'n conferentie maken de betrokkenen en hun netwerk onder leiding van een onafhankelijke coördinator samen een actieplan. Dat beschrijft precies wat de eigen kring kan doen en waarvoor er professionele hulp nodig is. Hulpvragers houden zo de regie in handen, breken uit hun isolement en krijgen begeleiding op maat. Daarbij moet hulpverlening wel altijd rekening houden met factoren als inkomensongelijkheid en machtsongelijkheid tussen partners.

Mensen met migratie-achtergrond, vooral personen met een lagere opleiding en klein inkomen en voor wie de kennis van het Nederlands (nog) beperkt is, vinden nog te weinig hun weg in het reguliere aanbod. Dat maakt dat zij doorgaans niet, of pas wanneer de situatie al geëscaleerd is, beroep doen op hulpverleningsdiensten. In het bijzonder vrouwen die in het kader van gezinshereniging naar België komen en slachtoffer zijn van geweld binnen hun wachttermijn durven geen hulp vragen uit angst om teruggestuurd te worden. Dat ze wettelijk zijn beschermd, weten ze maar zelden. Om hen goed te helpen, is vooral bijkomende juridische kennis, verdere uitbouw van de werking met tolken en vertalers, oog

voor de sociaal-economische context en een open, kritische geest die de verschillende geweldvormen herkent nodig.

“Eergerelateerd geweld” wordt afzonderlijk gelabeld en enkel geassocieerd met etnisch-culturele minderheden terwijl “eer” evenzeer aan de orde is bij “passionele drama’s”. Door te snel een label te plakken, verdwijnen andere factoren die een rol spelen bij intrafamiliaal geweld naar de achtergrond en wordt voorbijgegaan aan de dieperliggende oorzaak van ongelijkheid v/m.

3. Preventie

- **Een breed preventiebeleid gericht op attitudeverandering en dat van jongsaf aan**
Doeltreffende preventie beoogt reële attitudeverandering en dat start al in de kleuterklas. Versterking van de eigenwaarde, leren omgaan met conflicten en verschillen, en het doorprikken van stereotiepe man-/vrouw-beelden dragen daartoe bij. Opvattingen over mannen en vrouwen en hoe zij zich horen te gedragen... spelen immers een rol in de dynamiek van geweld tussen meisjes en jongens, vrouwen en mannen. Net daarom lopen holebi's en transgenders, die deze stereotypen doorbreken, een hoger risico op geweld. Een breed preventiebeleid moet én de jongste doelgroepen én volwassenen aanspreken.

Furia

11 november 2016